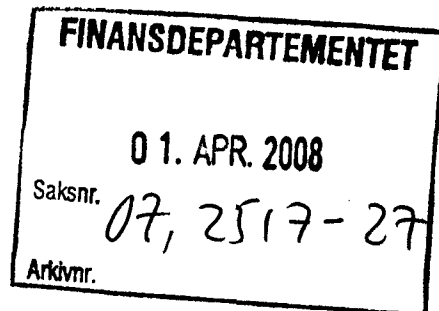

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref
07/2517

Vår ref
200706611-/MBU

Dato
28.03.2008

Høring - Kildeskatt på pensjoner mv

Det vises til brev fra Finansdepartementet datert den 19. desember 2007 vedrørende den ovenfor nevnte hørings sak om forslag til nytt ledd i skatteloven.

Forslaget går i hovedsak ut på at pensjoner mv. som utbetales fra Norge til personer bosatt i utlandet, skal ilegges en kildeskatt på 15 % av bruttobeløpet i den utstrekning slike ytelser ville vært skattepliktige for personer som er bosatt i Norge. Innføring av kildeskatt på pensjoner påvirker ikke plikten til å betale evt. trygdeavgift av ytelsen, jf avsnitt 4.4 i høringsnotatet.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) støtter dette forslaget og mener at det, spesielt i nordisk sammenheng, vil kunne være fordelaktig både for offentlige myndigheter og for den enkelte bruker/pensjonist. Alle de øvrige nordiske land kildebeskatter pensjonene de utbetaler, også til personer i Norge, samtidig som de kan bruke den subsidiære retten de har etter den nordiske dobbeltbeskatningsavtalen til å beskatte norske pensjoner i bostedslandet. Dette medfører blant annet at norske pensjonister i andre nordiske land i visse tilfelle i realiteten må betale dobbelt opp for helsetjenestene som pensjonist.

Eksempelvis betaler norske pensjonister i Sverige både trygdeavgift til Norge for helsetjenester (i tråd med EØS-avtalen) og bidrar samtidig til finansiering av svenske helsetjenester gjennom skatten til Sverige. Innføringen av kildeskatt i Norge, med derav følgende bortfall av svensk beskatningsrett, vil kunne føre til at summen av skatt og trygdeavgift utgjør et lavere beløp enn i dag. Situasjonen vil kunne være den samme også for norske pensjonister i andre nordiske land. Det er under enhver omstendighet klart at norsk kildeskatt vil rette opp en skjevhet mellom de nordiske landene. Det kan virke uforståelig at ett av landene unnlater å benytte sin beskatningsrett og dermed legger forholdene til rette for økt skatteinngang i de andre landene. Når det gjelder folketrygdpensjoner, vil situasjonen

faktisk være den at norske skattebetalere via statstilskuddet til folketrygden bidrar til denne økte skatteinngangen.

Når det gjelder virkningene av norsk kildebeskatning, nevner vi for ordens skyld at i den utstrekning kildebeskatningen får virkning for personer som er frivillige medlemmer av folketrygden i utlandet (dette vil i alt vesentlig dreie seg om land utenfor EØS-området), vil det medføre en lavere avgiftssats for medlemskapet, slik at totaleffekten av beskatningen vil ligge 3-4 prosentpoeng under den nominelle skattesatsen.

Kildeskatt på pensjoner vil så vidt vi forstår kunne gjennomføres etter den nordiske skatteavtalen slik den er i dag, uten reforhandling. Det samme ser ut til å være tilfelle også når det gjelder skatteavtalen med Frankrike. Vi ber om Finansdepartementets bekreftelse på at så er tilfelle for disse to avtalers vedkommende.

Når det gjelder grunnlaget for kildeskatt av pensjoner, synes det i utgangspunktet et riktig og forståelig prinsipp at inntekter skattlegges der de har sitt utspring. Utenlandsbosatte pensjonister vil dessuten ofte fortsette å gjøre bruk av eller gjøre krav på offentlig finansierte goder og tjenester, både under ferieopphold og besøk her hjemme. Det er derfor ikke urimelig at også denne gruppen bidrar til å dekke fellesskapets utgifter.

Forslaget om kildebeskatning er enkelt og lett å håndheve, idet det kan gjennomføres ved trekk i utbetalingen i Norge. Det bør derfor etter vårt syn gjennomføres så snart som mulig når forholdene ligger til rette for det, for eksempel i Norden.

Det heter i forslaget pkt. 1.2 og 4.3.2 m. fl. at skatteplikten (kildebeskatningen) ikke skal gjelde for personer som aldri har vært skattemessig bosatt i Norge. Med "skattemessig bosatt" menes så vidt vi forstår at en person tidligere har oppholdt seg i Norge i minst 183 dager i løpet av 12 måneder eller minst 270 dager i løpet av 36 måneder og således blitt skattepliktig i henhold til skatteloven § 2-1.

Vi kan ikke se at det er *nødvendig* å gjøre unntak i disse tilfellene, spesielt ikke i forhold til land som selv kildebeskatter i tilsvarende tilfeller (eksempelvis andre nordiske land). Vi viser til at likebehandling av pensjonsmottakere i Norge og utlandet ifølge Finansdepartementet er den "mest tungtveiende begrunnelsen for forslaget" (avsnitt 2.6). Dersom det først utbetales en pensjon fra Norge, bør den etter vårt syn også kunne beskattes her, uten hensyn til vedkommendes historiske beskatningsforhold og skattetilknytning til Norge. Kriteriet mht. tidligere å ha vært "skattemessig bosatt", vil etter vår vurdering vil innebære at en pensjon av samme størrelse beskattes i ett tilfelle, men ikke i et annet. Dette vil lett oppleves som forskjellsbehandling.

Med tiltagende arbeidsmigrasjon og internasjonalisering er vi i tvil om det er riktig å si, som Finansdepartementet gjør i avsnitt 4.3.3, at det er "*et svært begrenset antall personer som kan antas å opparbeide seg rett til pensjon fra folketrygden eller offentlige tjenstepensjonsordninger uten å være eller bli skattemessig bosatt i Norge*". Vi vil anta at det kan dreie seg om et forholdsvis betydelig og økende antall personer, for eksempel personer fra EØS-land som arbeider i Norge i kortere perioder og opparbeider seg pensjon. Enkelte særtilfelle kan nevnes:

- En person som blir yrkesskadet kort tid etter å ha kommet i arbeid i Norge, og deretter drar tilbake til hjemlandet, vil kunne ha rett til full pensjon fra folketrygden.
- Etterlatte etter personer som har bodd/arbeidet i Norge vil kunne ha rett til full pensjon uten noen gang å ha oppholdt seg her (beskatning kunne riktignok her kunne tenkes å bli knyttet opp mot den avdøde ektefellens skatteforhold)

Vi nevner i denne forbindelse også at vi er noe usikre på hvordan ”skattemessig bosatt” skal forstås i forhold til grensegjengere, dvs. personer som bor i Sverige eller andre nordiske land, men har sitt arbeid i Norge.

Vi slutter oss på grunnlag av det ovenstående til at det innføres kildeskatt på norske pensjoner som utbetales til utlandet, men uten den foreslåtte begrensning som ligger i at mottakeren tidligere må ha vært skattepliktig her. Passusen ”*som tidligere har hatt skatteplikt etter § 2-1*” i forslaget til ny bestemmelse i skatteloven kan med andre ord med fordel utgå.

AID har forelagt høringsnotatet for Arbeids- og velferdsdirektoratet og Pensjonstrygden for sjømenn. Svarbrevene vi har mottatt fra disse er vedlagt dette brevet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke innvendinger mot forslaget om kildebeskatning av norske pensjoner, men mener at kildeskatt ikke bør begrenses til tilfelle der mottakeren tidligere har vært regnet som skattemessig bosatt i Norge. Hvis man velger å kildebeskatte pensjoner, bør alle relevante offentlige pensjoner beskattes, uten hensyn til om pensjonisten har vært skattemessig bosatt i Norge. Løsningen i høringsnotatet synes ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet velbegrunnet for så vidt gjelder de skattefaviserte private pensjonsordningene, men kan gi uheldige utslag for folketrygd og andre offentlige pensjonsordninger (bl.a. urimelig forskjellsbehandling i tilfeller som fra pensjonistenes synsvinkel fremstår som like). Dessuten vil den foreslåtte løsning gi administrativt merarbeid.

Pensjonstrygden for sjømenn peker i sitt brev på at skattetrekk i pensjoner vil bli å foreta av Arbeids- og velferdsetaten, slik at man dermed ikke finner grunn til merknader. Når det gjelder trekk i tilbakebetaling av pensjonsavgift (engangsbeløp), ved oppnådd pensjonsalder til arbeidstakere som ikke har nok fartstid for rett til pensjon, bemerker Pensjonstrygden for sjømenn:

”Innføring av kildeskatt kan etter vår oppfatning medføre at det må/bør foretas forskuddsskattetrekk ved tilbakebetaling av avgift både til personer bosatt i utlandet og i Norge.

En mulig endring kan være at all utbetaling av tilbakebetalingsbeløp bør overføres til NAV på samme måte som pensjonsutbetalingen, da NAV har innarbeidede rutiner for trekk av forskuddsskatt m.v.”

Vi viser for øvrig til de vedlagte kopier av uttalelsene fra Arbeids- og velferdsdirektoratet og Pensjonstrygden for sjømenn.

Med hilsen

Tone Westlie

Tone Westlie (e.f.)
avdelingsdirektør

Marit Bustø
for
Marit Bustø
førstekonsulent

Vedlegg 3